

Przetarg na następcę Gripena

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 15 lipca 2011

Czechy zamierzają do końca 2011 ogłosić przetarg na następcę myśliwców Gripen, których leasing kończy się w 2015. Już pojawiła się propozycja Lockheed Martina z F-16, ofertę złoży też Eurofighter.

Ministerstwo obrony Czech zamierza do końca bieżącego roku ogłosić przetarg na następcę 14 myśliwców JAS39 Gripen C/D, leasingowanych od 2005. Szwedzkie samoloty mają pozostać w służbie czeskich wojsk lotniczych do 2015. Przetarg na nowe samoloty jest planowany mimo poważnych problemów czeskiego budżetu obronnego ([Czeskie problemy](#), 2011-05-21).

Saab liczył na to, że Czesi zdecydują się na wykupienie używanych obecnie samolotów ([Czesi odkupią Gripeny](#), 2009-03-09) ze względu na ich pozytywne doświadczenia operacyjne, relatywnie niską cenę oraz posiadanie wyszkolonych pilotów i techników, a także systemu wsparcia eksploatacji, w który sporo zainwestowali. Gripeny mogłyby zostać stosunkowo niewielkim kosztem zmodernizowane około 2020. Za opcją szwedzką przemawia też współpraca offsetowa, oceniana w Czechach znacznie wyżej niż np. amerykański offset związany ze sprzedażą samolotów F-16 Polsce ([MON finansuje amerykański offset](#), 2009-05-29). Czeskie przedsiębiorstwa mogłyby brać udział w bieżącej modernizacji myśliwców, co ograniczyłoby koszty jednorazowego przedsięwzięcia w połowie ich użytkowania. W grę wchodzi też sprzedaż Czechom nowych Gripenów, a odsprzedaż używanych samolotów na przykład Słowacji. Takie przedsięwzięcie mogłoby zostać zrealizowane wspólnie z Czechami.

Poprzedni przetarg na wielozadaniowe myśliwce Czechy ogłosiły w 2001, po tym jak odrzuciły ofertę USA na używane samoloty F-16. Jego uczestnicy oferowali F/A-18E/F, F-16C/D, Mirage-2000-5, Gripena i Typhoona. W 2002 został wybrany Gripen. Samoloty

miały kosztować 60,2 mld koron (ok. 3,5 mld USD). Jednak ze względu na problemy budżetowe, parlament zablokował zakup. W 2004 resort obrony zdecydował o leasingu 14 Gripenów C/D za 19,6 mld koron na 10 lat. Wszystkie samoloty zostały dostarczone w ciągu roku.

W 2007 w Szwecji pojawiły się informacje o możliwej korupcji przy sprzedaży Gripenów. Nie została ona potwierdzona, ale jest bardzo prawdopodobne, że podobne zarzuty zostaną ponowione przy okazji nowego przetargu. Wielokrotnie te kwestie podnosili aktywni w Czechach lobbyści amerykańscy, sami zamieszani w wiele afer w tym kraju ([Łapówka za Pandury?](#), 2011-05-12).

W nowym przetargu - na 14-18 samolotów - wezmą udział prawdopodobnie dostawcy startujący 10 lat wcześniej. Z wyjątkiem Dassault Aviation będą oferować zapewne te same samoloty, choć w unowocześnionych wersjach. Francuski koncern zaproponuje Rafale, znacznie nowocześniejszego od Mirage. Z kolei Lockheed Martin może poza F-16C/D zaoferować F-35. Ten ze względu na cenę nie będzie mieć jednak żadnych szans.

Według czeskich analityków, głównym konkurentem Gripena będzie europejski Typhoon. Eurofighterowi bardzo zależy na sprzedaży kolejnych myśliwców i umocnieniu pozycji w Europie środkowej. Może więc znacznie obniżyć cenę swego samolotu. Tym bardziej, że pierwotne zamówienia na Typhoony redukują W. Brytania i Niemcy. Przeciwno Typhoonowi przemawiają jednak wysokie koszty eksploatacji. Dwusilnikowy samolot zużywa bowiem dwukrotnie więcej paliwa niż relatywnie niewielki Gripen (godzina lotu brytyjskich Typhoonów kosztuje 80-85 tys. funtów).

Rafale i F-16 będą raczej outsiderami czeskiego przetargu. Rafale jest droższy przynajmniej o 40% od Gripena, a F-16 jest uznawany za samolot przestarzały i drogi w eksploatacji. W jego przypadku problemem są też narzucane przez USA niekorzystne warunki sprzedaży i offsetu, blokada dostępu do kodów źródłowych, czy problemy z nabywaniem części zamiennych, doświadczane m.in. przez Polskę. Z tych powodów z zakupu amerykańskich myśliwców zrezygnowały niedawno Indie ([C-17 i M777 na otarcie łez](#), 2011-05-18).

Ministerstwo obrony Czech zamierza do końca bieżącego roku ogłosić przetarg na następcę 14 myśliwców JAS39 Gripen C/D, leasingowanych od 2005. Szwedzkie samoloty mają pozostać w służbie czeskich wojsk lotniczych do 2015. Przetarg na nowe samoloty jest planowany mimo poważnych problemów czeskiego budżetu obronnego ([Czeskie problemy](#), 2011-05-21).

Saab liczył na to, że Czesi zdecydują się na wykupienie używanych obecnie samolotów ([Czesi odkupią Gripeny](#), 2009-03-09) ze względu na ich pozytywne doświadczenia operacyjne, relatywnie niską cenę oraz posiadanie wyszkolonych pilotów i techników, a także systemu wsparcia eksploatacji, w który sporo zainwestowali. Gripeny mogłyby zostać stosunkowo niewielkim kosztem zmodernizowane około 2020. Za opcją szwedzką przemawia też współpraca offsetowa, oceniana w Czechach znacznie wyżej niż np. amerykański offset związany ze sprzedażą samolotów F-16 Polsce ([MON finansuje amerykański offset](#), 2009-05-29). Czeskie przedsiębiorstwa mogłyby brać udział w bieżącej modernizacji myśliwców, co ograniczyłoby koszty jednorazowego przedsięwzięcia w połowie ich użytkowania. W grę wchodzi też sprzedaż Czechom nowych Gripenów, a odsprzedanie używanych samolotów na przykład Słowacji. Takie przedsięwzięcie mogłoby zostać zrealizowane wspólnie z Czechami.

Poprzedni przetarg na wielozadaniowe myśliwce Czechy ogłosiły w 2001, po tym jak odrzuciły ofertę USA na używane samoloty F-16. Jego uczestnicy oferowali F/A-18E/F, F-16C/D, Mirage-2000-5, Gripena i Typhoona. W 2002 został wybrany Gripen. Samoloty miały kosztować 60,2 mld koron (ok. 3,5 mld USD). Jednak ze względu na problemy budżetowe, parlament zablokował zakup. W 2004 resort obrony zdecydował o leasingu 14 Gripenów C/D za 19,6 mld koron na 10 lat. Wszystkie samoloty zostały dostarczone w ciągu roku.

W 2007 w Szwecji pojawiły się informacje o możliwej korupcji przy sprzedaży Gripenów. Nie została ona potwierdzona, ale jest bardzo prawdopodobne, że podobne

zarzuty zostaną ponowione przy okazji nowego przetargu. Wielokrotnie te kwestie podnosili aktywni w Czechach lobbyści amerykańscy, sami zamieszani w wiele afer w tym kraju ([Łapówka za Pandury?](#), 2011-05-12).

W nowym przetargu - na 14-18 samolotów - wezmą udział prawdopodobnie dostawcy startujący 10 lat wcześniej. Z wyjątkiem Dassault Aviation będą oferować zapewne te same samoloty, choć w unowocześnionych wersjach. Francuski koncern zaproponuje Rafale, znacznie nowocześniejszego od Mirage. Z kolei Lockheed Martin może poza F-16C/D zaoferować F-35. Ten ze względu na cenę nie będzie mieć jednak żadnych szans.

Według czeskich analityków, głównym konkurentem Gripena będzie europejski Typhoon. Eurofighterowi bardzo zależy na sprzedaży kolejnych myśliwców i umocnieniu pozycji w Europie środkowej. Może więc znacznie obniżyć cenę swego samolotu. Tym bardziej, że pierwotne zamówienia na Typhoony redukuje W. Brytania i Niemcy. Przeciwko Typhoonowi przemawiają jednak wysokie koszty eksploatacji. Dwusilnikowy samolot zużywa bowiem dwukrotnie więcej paliwa niż relatywnie niewielki Gripen (godzina lotu brytyjskich Typhoonów kosztuje 80-85 tys. funtów).

Rafale i F-16 będą raczej outsiderami czeskiego przetargu. Rafale jest droższy przynajmniej o 40% od Gripena, a F-16 jest uznawany za samolot przestarzały i drogi w eksploatacji. W jego przypadku problemem są też narzucane przez USA niekorzystne warunki sprzedaży i offsetu, blokada dostępu do kodów źródłowych, czy problemy z nabywaniem części zamiennych, doświadczane m.in. przez Polskę. Z tych powodów z zakupu amerykańskich myśliwców zrezygnowały niedawno Indie ([C-17 i M777 na otarcie łez](#), 2011-05-18).

Powiązane wiadomości

[Przetarg na następcę Gripena \(2011-07-15\)](#)

[Czesi odkupią Gripeny \(2009-03-09\)](#)

[MON finansuje amerykański offset \(2009-05-29\)](#)

[MON finansuje amerykańską spółkę \(2008-12-22\)](#)

[Dostawa przebudowanych L-159 \(2007-11-27\)](#)

[Argentyna zrywa z Lockheed Martinem \(2007-12-06\)](#)

[Komisja Obrony Narodowej wzywa do ratowania MW \(2008-05-30\)](#)

[MON kupuje 12 Bryz bez przetargu \(2008-12-10\)](#)

[Rozgrywki wokół samolotów dla VIP \(2008-12-19\)](#)

[Łapówka za Pandury? \(2011-05-12\)](#)

[Pandur nie spełnia czeskich wymagań \(2007-11-09\)](#)

[Czechy wypowiedziały umowę na dostawę Pandurów \(2007-12-12\)](#)

[Pandur nie spełnia czeskich wymagań \(2007-11-09\)](#)

[Zakup czeskich Pandurów \(2009-03-17\)](#)

[Czechy wypowiedziały umowę na dostawę Pandurów \(2007-12-12\)](#)

[Pandury i Land Rovery dla Czech \(2009-03-03\)](#)

Śledztwo ws. czeskich Pandurów (2010-02-24)
Pierwsze Pandury II 8x8 dla Portugalii (2007-10-04)
Pandur nie spełnia czeskich wymagań (2007-11-09)
Zakup czeskich Pandurów (2009-03-17)
Kolejne afery w Czechach (2011-04-14)
Czesi zamówili kolejne LMV (2009-12-29)
Czesi zwracają C-295M producentowi (2011-04-06)
C-17 i M777 na otarcie łez (2011-05-18)
Pegasus nadal zakazany (2010-01-25)
Indyjski przetarg artyleryjski (2008-01-16)
IMI oskarżone (2009-06-08)
FH-2000 wraca do gry (2010-01-05)
Koszt indyjskich Globemasterów (2010-04-27)
Jeszcze o Wenezueli (2008-05-13)
C-17 dla Indii (2009-11-06)
Tylko Rafale i Eurofighter? (2011-04-28)
MMRCA do końca 2011? (2011-01-20)
Czeskie problemy (2011-05-21)
